

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра підприємництва і права

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ
Завідувач кафедри
 Алла СВИТЛИЧНА
(протокол «01» вересня 2025 р. № 1)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

«ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

Освітньо-професійна програма Правознавство

спеціальність 081 Право

галузь знань 08 Право

рівень вищої освіти Бакалавр

Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій

Полтава
2025/ 2026 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Цивільне право» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Правознавство»

спеціальності 081 Право

Мова викладання – державна.

Розробник: Шведенко Павло, доцент кафедри підприємництва і права, к.ю.н., доцент.

«01» вересня 2025 року

(Павло ШВЕДЕНКО)

Погоджено гарантом освітньої програми «Правознавство»

«01» вересня 2025 року

Євгенія ЛИПІЙ

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Право»

протокол «01» вересня 2025 року №1

Голова ради з якості
вищої освіти спеціальності «Право»

Олександр КАЛЬЯН

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	225	225
Кількість кредитів	4	4
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова	
Рік навчання (шифр курсу)	2 / 081ПР_бд_2024	1 / D8ПР_бз_2025[2]
Семестр	3/4	1/2
Лекції (годин)	42	18
Практичні (семінарські) (годин)	48	20
Самостійна робота (годин)	135	187
Вид підсумкового контролю	Екзамен	Екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Формування у здобувачів вищої світи системи поглядів та спеціальних знань щодо основних теоретичних аспектів правового регулювання особистих немайнових та майнових правовідносин, практичних навичок та вмінь при вирішенні правових спорів між суб'єктами цивільних правовідносин.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумовою для вивчення дисципліни «Цивільне право України» є досягнуті результати навчально-пізнавальної діяльності при формуванні відповідних компетентностей при вивченні дисциплін: «Теорія держави та права», «Основи Римського приватного права» та інші.

4. Компетентності:

загальні:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології

Фахові (спеціальні):

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

5. Програмні результати навчання

РН 8. Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

РН 12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

РН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

РН 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

РН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

РН 23. Застосувати правові норми щодо регулювання управлінських та технологічних відносин, що виникають у процесі функціонування і діяльності суб'єктів різних організаційно-правових форм господарювання аграрного сектору економіки.

РН 24. Аналізувати правові явища та науково обґрунтовано застосовувати відповідні правові норми для вирішення питань у сфері земельного права.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
РН 8.	<p>Знати та критично осмислювати основні теорії, принципи, методи і поняття цивільного права України у навчанні та професійній діяльності, зокрема на межі предметних галузей.</p> <p>Володіти поглибленими когнітивними та практичними вміннями/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері цивільного права України.</p> <p>Проводити збір, інтерпретацію та застосування даних з питань практики правової реалізації норм цивільного права.</p> <p>Спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах у сфері цивільного права.</p>
РН 12.	<p>Знати та критично осмислювати основні теорії, принципи, методи і поняття цивільного права України у навчанні та професійній діяльності;</p> <p>Володіти поглибленими когнітивними та практичними вміннями/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері цивільного права України;</p> <p>Доносити до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, власного досвіду та аргументації з питань</p>

	<p>цивільного права України;</p> <p>Формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти функціонування норм цивільного права України</p>
PH 13.	<p>Знати та критично осмислювати основні теорії, принципи, методи і поняття цивільного права України у навчанні та професійній діяльності;</p> <p>Володіти поглибленими когнітивними та практичними вміннями/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері цивільного права України;</p> <p>Доносити до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, власного досвіду та аргументації з питань цивільного права України;</p> <p>Формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти функціонування норм цивільного права України</p>
PH 14.	<p>Знати та критично осмислювати основні теорії, принципи, методи і поняття цивільного права України у навчанні та професійній діяльності;</p> <p>Володіти поглибленими когнітивними та практичними вміннями/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері цивільного права України;</p> <p>Доносити до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, власного досвіду та аргументації з питань цивільного права України;</p> <p>Формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти функціонування норм цивільного права України</p>
PH 15.	<p>Знати та критично осмислювати основні теорії, принципи, методи і поняття цивільного права України у навчанні та професійній діяльності;</p> <p>Володіти поглибленими когнітивними та практичними вміннями/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері цивільного права України;</p> <p>Доносити до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, власного досвіду та аргументації з питань цивільного права України;</p> <p>Формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти функціонування норм цивільного права України</p>
PH 18.	<p>Володіти концептуальними науковими та практичними знаннями інститутів конституційного права України.</p> <p>Володіти поглибленими когнітивними та практичними вміннями/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері цивільного права України.</p> <p>Доносити до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, власного досвіду та аргументації з питань цивільного права України.</p>

	Здатність продовжувати навчання з питань цивільного права України зі значним ступенем автономії.
РН 19.	<p>Володіти концептуальними науковими та практичними знаннями інститутів цивільного права України.</p> <p>Володіти поглибленими когнітивними та практичними вміннями/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері цивільного права України.</p> <p>Доносити до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, власного досвіду та аргументації з питань цивільного права України.</p> <p>Здатність продовжувати навчання з питань цивільного права України зі значним ступенем автономії.</p>
РН 20.	<p>Володіти концептуальними науковими та практичними знаннями інститутів цивільного права України;</p> <p>Володіти поглибленими когнітивними та практичними вміннями/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері цивільного права України;</p> <p>Проводити збір, інтерпретацію та застосування даних з питань практики правової реалізації норм цивільного права України;</p> <p>Здатність продовжувати навчання з питань цивільного права України зі значним ступенем автономії</p>
РН 22.	<p>Володіти концептуальними науковими та практичними знаннями інститутів цивільного права України;</p> <p>Володіти поглибленими когнітивними та практичними вміннями/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері цивільного права України;</p> <p>Проводити збір, інтерпретацію та застосування даних з питань практики правової реалізації норм цивільного права України;</p> <p>Здатність продовжувати навчання з питань цивільного права України зі значним ступенем автономії</p>
ПРН 23.	<p>Володіти концептуальними науковими та практичними знаннями щодо правового регулювання управлінських та технологічних відносин, що виникають у процесі функціонування і діяльності суб'єктів різних організаційноправових форм господарювання цивільного сектору економіки;</p> <p>Володіти поглибленими когнітивними та практичними вміннями необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері нормативного регулювання діяльності суб'єктів господарювання цивільного сектору економіки;</p> <p>Проводити збір, інтерпретацію та застосування даних з питань практики правозастосування норм аграрного права; - формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти нормативного регулювання цивільних правовідносин.</p>

ПРН 24.	<p>Аналізувати правові явища та застосовувати відповідні правові норми для вирішення питань у сфері цивільного права.</p> <p>Володіти концептуальними науковими та практичними знаннями інститутів цивільного права України;</p> <p>Демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері цивільного права;</p> <p>Доносити до фахівців і нефахівців інформацію щодо ідей, проблем, власного досвіду та аргументації з питань цивільного права;</p> <p>Здатність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах.</p>
---------	--

6. Методи навчання і викладання:

Словесні методи (лекція, бесіда); *наочні методи* (моделювання професійних ситуацій, презентації, ілюстрування); *практичні методи* (виконання ситуаційних завдань, аналіз наукових джерел та судової практики, конспектування), *методи самостійної роботи* (виконання завдань самостійної роботи), *методи формування пізнавальних інтересів* (створення ситуації інтересу, ситуації новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду, навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації), *інтерактивні методи* (кейс-метод; дискусії, диспути, інтерактивної взаємодії).

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Загальні положення Цивільного права.

Об'єктивність поділу права на приватне і публічне. Поняття цивільного права як приватного права. Предмет та метод цивільного права. Функції цивільного права. Принципи цивільного права. Система цивільного права.

Основні цивільно-правові системи світу (романо-германська (континентальна), англо-американська). Інші цивільно-правові системи світу.

Поняття, предмет та методи цивільного права як науки. Цивільне право як навчальна дисципліна.

Поняття та види джерел цивільного права. Поняття та види актів цивільного законодавства. Конституція України як основа цивільного законодавства. Цивільний кодекс України як основний акт цивільного законодавства. Закони України як акти цивільного законодавства України. Регулювання цивільних відносин актами Президента України. Постанови Кабінету Міністрів України як акти цивільного законодавства. Особливості актів інших органів державної влади України, органів влади Автономної Республіки Крим, що регулюють цивільні відносини. Забезпечення верховенства норм Цивільного кодексу України. Цивільно-правовий договір як джерело цивільного права. Міжнародні договори як джерела цивільного права. Звичай як джерела цивільного права. Дія цивільного законодавства у часі, просторі та за колом осіб. Аналогія закону та аналогія права. Тлумачення цивільно-правових норм.

Тема 2. Поняття, зміст та види цивільних правовідносин

Поняття цивільного правовідношення. Елементи цивільного правовідношення. Суб'єкти цивільних правовідносин. Об'єкти цивільних правовідносин. Зміст цивільних правовідносин. Поняття та зміст суб'єктивних прав та обов'язків. Види цивільних правовідносин. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин.

Тема 3. Фізична особа як суб'єкт цивільних правовідносин

Поняття фізичної особи. Цивільна правоздатність фізичної особи. Виникнення і припинення цивільної правоздатності фізичної особи. Обсяг цивільної правоздатності фізичної особи. Нікчемність правочинів та недійсність актів, що обмежують можливість фізичної особи мати не заборонені законом цивільні права та обов'язки. Співвідношення цивільної правоздатності та суб'єктивного цивільного права. Цивільна дієздатність фізичної особи та її обсяг. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи. Визнання фізичної особи недієздатною. Опіка та піклування. Місце проживання фізичної особи та його цивільно-правове значення. Підстави, порядок та правові наслідки визнання фізичної особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою. Акти цивільного стану. Фізична особа – підприємець. Принципи та умови здійснення підприємницької діяльності фізичною особою. Цивільно-правова відповідальність фізичної особи-підприємця. Управління майном, що використовується для підприємницької діяльності органом опіки та піклування. Банкрутство фізичної особи-підприємця.

Тема 4. Юридична особа як суб'єкт цивільних правовідносин

Поняття юридичної особи приватного права та її ознаки. Класифікація юридичних осіб. Створення юридичної особи. Установчі документи юридичних осіб. Державна реєстрація юридичних осіб. Індивідуалізація юридичної особи. Місцезнаходження юридичної особи. Найменування юридичної особи. Комерційне (фірмове) найменування підприємницьких товариств. Використання юридичними особами торговельних марок та географічних зазначень товарів (продукції), послуг, робіт, які вони випускають, надають, виконують. Цивільна правоздатність та цивільна дієздатність юридичних осіб. Органи юридичної особи та їх види. Організаційно-правові форми юридичних осіб. Товариства та установи. Підприємницькі товариства. Господарське товариство та його види. Створення господарських товариств однією особою. Виробничий кооператив. Непідприємницькі товариства та їх види. Правовий статус установ. Філії та представництва юридичної особи. Припинення юридичних осіб. Припинення юридичної особи у формі правонаступництва (злиття, приєднання, поділ та перетворення). Припинення юридичної особи у формі ліквідації. Добровільний порядок ліквідації юридичної особи. Припинення юридичної особи у формі ліквідації через процедуру банкрутства. Виділ юридичної особи. Держава Україна, Автономна Республіка Крим, територіальні громади як учасники цивільних відносин

Правові форми участі держави, Автономної Республіки Крим, територіальних громад у цивільних відносинах. Органи та представники, через яких діють у цивільних відносинах держава, Автономна Республіка Крим та територіальні громади. Відповідальність за зобов'язаннями держави, Автономної Республіки Крим та територіальних громад.

Тема 5. Об'єкти цивільних прав. Особисті немайнові права.

Поняття та види об'єктів цивільних прав. Матеріальні та нематеріальні блага як об'єкти цивільних прав. Речі та їх класифікація. Складові частини речі та складна річ. Головна річ та її приналежність. Продукція, плоди та доходи. Майно. Підприємство (єдиний майновий комплекс). Гроші. Валютні цінності як об'єкти цивільних правовідносин. Цінні папери та їх ознаки. Групи та види цінних паперів. Оборотоzdатність цінних паперів. Цінні папери на пред'явника, іменні та ордерні цінні папери. Порядок передачі прав за цінними паперами. Документарні та бездокументарні цінні папери. Нематеріальні блага: результати інтелектуальної, творчої діяльності людини, інформація.

Особисті немайнові блага фізичної особи. Поняття, ознаки і класифікація особистих немайнових прав. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи та соціальне буття фізичної особи. Особисті немайнові права юридичних осіб. Обмеження особистих немайнових прав. Здійснення та захист особистих немайнових прав.

Тема 6. Правочини. Представництво.

Поняття правочину та його ознаки. Види правочинів. Умови дійсності правочинів. Законність змісту правочину. Здатність осіб до вчинення правочину. Форма вчинення правочину, її види. Захист прав та інтересів малолітніх, неповнолітніх чи непрацездатних дітей при вчиненні правочину їх батьками (усиновлювачами). Презумпція правомірності правочину. Державна реєстрація правочину та її значення. Місце вчинення правочину. Тлумачення змісту правочину. Відмова від правочину. Поняття та види недійсних правочинів. Правові наслідки недійсності правочину. Момент, з якого правочин вважається недійсним. Правові наслідки недійсності окремих частин правочину.

Поняття та види представництва. Значення інституту представництва. Підстави виникнення представництва та його види. Представництво за законом. Представництво на підставі акту органу юридичної особи. Договірне представництво. Представництво за довіреністю. Комерційне представництво. Передоручення. Повноваження представника. Вчинення правочинів з перевищенням повноважень. Поняття і види довіреності. Форма та строк довіреності. Довіреність юридичної особи. Припинення представництва за довіреністю. Скасування довіреності. Відмова представника від вчинення дій, які були визначені довіреністю.

Тема 7. Здійснення суб'єктивних цивільних прав і виконання цивільних обов'язків. Захист цивільних прав. Цивільно-правова відповідальність.

Поняття здійснення цивільних прав та виконання цивільних обов'язків. Межі здійснення цивільних прав. Зловживання правом. Виконання цивільних обов'язків. Право на захист цивільних прав та інтересів. Захист цивільних прав та інтересів судом. Захист цивільних прав та інтересів Президентом України, органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим та органами місцевого самоврядування. Захист цивільних прав нотаріусом. Самозахист суб'єктивних цивільних прав та інтересів. Визнання незаконним правового акта органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування.

Поняття, ознаки та функції цивільно-правової відповідальності. Види та форми цивільно-правової відповідальності. Підстави та умови цивільно-правової відповідальності. Цивільно-правова відповідальність незалежно від наявності вини. Підстави звільнення від цивільно-правової відповідальності.

Тема 8. Строки та терміни у цивільному праві. Позовна давність

Поняття та визначення строку та терміну. Види цивільно-правових строків та термінів. Початок перебігу та закінчення строку. Порядок вчинення дій в останній день строку. Поняття, значення і види дії позовної давності. Зміна тривалості позовної давності. Обчислення позовної давності. Початок перебігу, зупинення і переривання позовної давності. Перебіг позовної давності у разі залишення позову без розгляду. Застосування позовної давності до додаткових вимог. Наслідки спливу позовної давності. Поновлення позовної давності. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.

Тема 9. Загальна характеристика речового права та права власності. Набуття та припинення права власності.

Загальна характеристика речового права. Види речових прав. Право власності. Суб'єкти права власності. Право власності Українського народу. Публічна і приватна власність. Поняття права приватної власності. Фізичні та юридичні особи як суб'єкти права приватної власності. Об'єкти права власності. Зміст права власності. Правомочності власника. Обов'язки власника. Загальні засади здійснення права власності. Межі права власності та підстави його обмеження.

Тема 10. Право спільної власності. Захист права власності. Речові права на чуже майно.

Поняття і види підстав набуття права власності: первісні та похідні, загальні та спеціальні. Набуття права власності: юридичною особою публічного права; добросовісним набувачем на майно, відчужене особою, яка не мала на це право; на новостворене майно; на перероблену річ; на безхазяйну річ; на рухому річ, від якої власник відмовився; на знахідку; на бездоглядну домашню тварину; на скарб; шляхом привласнення загальнодоступних дарів природи; за набувальною давністю; в результаті приватизації державного майна та майна, що є в комунальній власності. Момент набуття права власності. Момент набуття права власності за договором. Правовстановлюючі документи. Підстави припинення права власності. Відчуження власником свого майна. Відмова власника від права власності. Припинення права власності особи на майно, яке за законом не може їй належати. Припинення права власності внаслідок знищення майна. Примусове відчуження земельних ділянок приватної власності, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, з мотивів суспільної необхідності. Викуп пам'яток культурної спадщини. Реквізиція. Конфіскація. Інші підстави припинення права власності.

Тема 11. Загальна характеристика права інтелектуальної власності. Авторське право і суміжні права. Патентне право. Інші види прав інтелектуальної власності.

Поняття та види права спільної власності. Право спільної часткової власності. Порядок визначення часток у праві спільної часткової власності. Здійснення права спільної часткової власності. Тягар утримання майна, що є у спільній частковій власності, та визначення приналежності плодів, продукції і доходів від його використання. Право співвласника розпорядитися своєю часткою у праві спільної часткової власності. Переважне право купівлі частки у праві спільної часткової власності. Виділ частки із майна, що є у спільній частковій власності. Припинення права на частку у спільному майні за вимогою інших

співвласників. Поділ майна, що є у спільній частковій власності. Право спільної сумісної власності та його здійснення. Виділ частки із майна, що є у спільній сумісній власності. Поділ майна, що є у спільній сумісній власності.

Загальні засади захисту права власності. Речово-правові способи захисту права власності. Витребування майна від особи, яка незаконно заволоділа ним (віндикаційний позов), та розрахунки при цьому. Особливості витребування майна від добросовісного набувача. Витребування грошей та цінних паперів. Захист права власності від порушень, не пов'язаних із позбавленням володіння (негаторний позов). Визнання права власності. Визнання незаконним правового акту, що порушує право власності. Особливості відшкодування шкоди, завданої власникові земельної ділянки, житлового будинку, інших будівель у зв'язку із зниженням їх цінності. Zobov'язально-правові способи захисту права власності.

Тема 12. Загальні положення про зобов'язання

Загальна характеристика речових прав на чуже майно, їх види. Право володіння чужим майном: суб'єкти, підстави виникнення та припинення. Обов'язок недобросовісного володільця щодо повернення майна особі, яка має на нього право власності чи інше право, або яка є добросовісним володільцем. Право обмеженого користування чужим майном (сервітут). Суб'єкти, об'єкти, види та зміст сервітуту, порядок його встановлення та припинення. Право користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис). Підстави виникнення та припинення. Строк договору про надання права користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб. Права та обов'язки власника земельної ділянки, наданої у користування для сільськогосподарських потреб, та землекористувача. Право землекористувача на відчуження права користування земельною ділянкою. Поняття та підстави виникнення права користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій). Права та обов'язки власника земельної ділянки, наданої для забудови, та землекористувача. Підстави та правові наслідки припинення права користування земельною ділянкою для забудови.

Тема 13. Загальні положення про цивільно-правовий договір

Поняття права інтелектуальної власності та його загальна характеристика. Підстави виникнення (набуття) права інтелектуальної власності.

Поняття авторського права. Об'єкти та суб'єкти авторського права. Співавторство. Виникнення авторського права. Особисті немайнові та майнові права автора, строки їх чинності та наслідки припинення. Поняття і види суміжних прав. Об'єкти та суб'єкти суміжних прав. Порушення авторських і суміжних прав, порядок і способи їх захисту.

Поняття патентного права. Винахід, корисна модель, промисловий зразок як об'єкти патентного права. Суб'єкти патентного права. Патент та його види. Майнові права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель та промисловий зразок, строки їх чинності. Підстави та правові наслідки припинення чинності патенту та визнання його недійсним. Право попереднього користувача на винахід, корисну модель, промисловий зразок.

Право інтелектуальної власності на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг. Поняття комерційного (фірмового) найменування. Поняття торговельної марки. Право інтелектуальної власності на географічне зазначення та його зміст.

Право інтелектуальної власності на наукове відкриття, на компонування інтегральної мікросхеми, на раціоналізаторську пропозицію, на сорт рослин, породу тварин, на комерційну таємницю.

Тема 14. Договори про передачу майна у власність

Поняття, загальна характеристика та функції зобов'язального права. Співвідношення зобов'язального та речового права. Система зобов'язального права. Поняття зобов'язання, його зміст та підстави виникнення. Суб'єкти у зобов'язанні. Заміна сторін у зобов'язанні. Третя особа у зобов'язанні. Види зобов'язань. Договірні та позадоговірні зобов'язання. Грошові зобов'язання.

Поняття та загальні умови виконання зобов'язання. Суб'єкти виконання зобов'язання. Предмет виконання зобов'язання. Спосіб, строк (термін) та місце виконання зобов'язання. Підтвердження виконання зобов'язання.

Загальна характеристика видів забезпечення виконання зобов'язання (зобов'язань). Неустойка. Завдаток. Поручка. Гарантія. Застава. Притримання.

Поняття та загальна характеристика припинення зобов'язань. Підстави припинення зобов'язань. Виконання зобов'язання. Передання боржником кредиторів відступного. Зарахування зустрічних однорідних вимог. Припинення зобов'язань за домовленістю сторін. Новація і сфера її застосування. Припинення зобов'язань шляхом прощення боргу. Неможливість виконання зобов'язання як підстава для його припинення. Поєднання боржника і кредитора в одній особі як підстава припинення зобов'язання. Смерть фізичної особи або ліквідація юридичної особи – підстава припинення зобов'язання.

Поняття та правові наслідки порушення зобов'язання. Одностороння відмова від зобов'язання. Розірвання договору. Поняття та умови відповідальності за порушення зобов'язання. Підстави звільнення від відповідальності за порушення зобов'язання. Відповідальність за порушення грошового зобов'язання.

Тема 15. Договори про передачу майна у тимчасове користування

Поняття, загальна характеристика та значення цивільно-правового договору. Свобода договору та її межі. Види договорів. Публічний договір. Договір приєднання. Попередній договір. Договір на користь третьої особи. Змішаний договір. Зміст договору. Форма договору. Порядок та стадії укладення договору. Оферта. Акцепт. Переддоговірні спори. Укладення договорів на біржах, аукціонах, конкурсах. Зміна та розірвання договору.

Тема 16. Договори про виконання робіт.

Загальні положення про договір купівлі-продажу. Права та обов'язки сторін за договором. Правові наслідки порушення умов договору. Види договорів купівлі-продажу. Договір роздрібної купівлі-продажу та його види. Договір купівлі-продажу підприємства. Договір поставки. Договір контракції сільськогосподарської продукції. Договір постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу. Договір міни.

Поняття, предмет, форма договору дарування та його види. Права та обов'язки сторін за договором. Договір дарування з умовою передання дарунку у майбутньому. Договір дарування з покладенням на обдарованого обов'язку на користь третьої особи. Розірвання договору на вимогу дарувальника. Поняття, предмет та форма договору про пожертву. Сторони за договором про пожертву. Права жертвувачів. Інші види прав інтелектуальної власності.

Тема 17. Договори про надання послуг.

Поняття, предмет, форма договору ренти. Сторони в договорі ренти, їх права та обов'язки. Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження майна, переданого під виплату ренти.

Поняття, предмет, форма та строк договору позички. Зміст договору позички. Розірвання договору. Припинення договору.

Поняття, предмет, форма договору довічного утримання (догляду). Сторони в договорі, їх права та обов'язки. Забезпечення виконання договору. Припинення договору. Правові наслідки розірвання договору. Перехід прав та обов'язків за договором.

Поняття, предмет та строк договору найму. Сторони в договорі найму, їх права та обов'язки. Права третіх осіб на річ, яка передана у найм. Правові наслідки зміни власника речі, переданої у найм. Піднайм. Припинення договору найму. Окремі види договору найму (оренди). Договір прокату. Договір найму (оренди) земельної ділянки. Договір найму будівлі або іншої капітальної споруди. Договір найму (оренди) транспортного засобу. Договір лізингу та його види.

Поняття договору найму (оренди) житла та його види. Предмет та форма договору комерційного найму (оренди) житла. Сторони в договорі, їх права та обов'язки. Строк договору. Договір піднайму житла. Заміна наймача у договорі. Підстави та правові наслідки розірвання договору.

Тема 18. Договори, пов'язані з розрахунково-кредитними відносинами.

Поняття та види договору підяду. Сторони за договором, їх права та обов'язки. Строки в договорі. Порядок оплати роботи. Розрахунки між сторонами у разі випадкового знищення предмету договору або неможливості закінчення роботи. Якість та гарантії якості роботи. Види договору підяду. Договір побутового підяду. Договір будівельного підяду. Договір підяду на проведення проектних та пошукових робіт.

Поняття та предмет договорів на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Сторони договору, їх права та обов'язки. Ризики та відповідальність сторін за договором.

Тема 19. Договори про передачу результатів творчої діяльності

Поняття та види договорів про надання послуг. Умови договорів про надання послуг. Сторони договору, їх права та обов'язки. Виконання договору про надання послуг.

Загальні положення про перевезення. Система транспортних договорів. Договір перевезення вантажу. Порядок укладення та форма договору. Сторони в договорі, їх права та обов'язки. Довгостроковий договір. Договір чартеру (фрахтування). Особливості перевезення вантажу різними видами транспорту. Договір повітряного перевезення вантажу. Договір перевезення вантажу внутрішніми річковими шляхами. Договір перевезення вантажу автомобільним транспортом. Договір залізничного перевезення вантажів. Договір морського перевезення вантажу. Відповідальність сторін за порушення умов договору. Претензії і позови в транспортних зобов'язаннях. Договір перевезення пасажирів та багажу. Права і обов'язки сторін за договором.

Поняття та загальна характеристика договору транспортного експедирування. Елементи договору транспортного експедирування. Права та обов'язки сторін. Припинення договору. Відповідальність сторін.

Поняття, предмет та форма договору зберігання. Сторони за договором, їх права та обов'язки. Зберігання речей, визначених родовими ознаками. Відповідальність зберігача за договором зберігання. Договір складського зберігання. Складські документи. Спеціальні види зберігання. Особливості зберігання в

ломбардах, у банківських сейфах, в камерах схову організацій транспорту, у гардеробі організацій та у готелях. Договір зберігання автотранспортного засобу. Зберігання речей пасажирів під час його перевезення. Зберігання речей, що є предметом спору. Договір охорони.

Поняття договору доручення. Сторони договору доручення, їх права та обов'язки. Строк договору. Припинення договору та його наслідки.

Поняття та умови договору комісії. Сторони за договором, їх права та обов'язки. Виконання договору. Субкомісія.

Поняття, предмет та форма договору управління майном. Істотні умови договору. Строк договору. Сторони в договорі, їх права і обов'язки. Відповідальність управителя. Припинення договору.

Тема 20. Договори про спільну діяльність

Поняття і значення страхування. Об'єкти та види страхування. Співстрахування. Перестрахування. Суб'єкти страхових відносин. Поняття, предмет та форма договору страхування. Сторони у договорі страхування, їх права та обов'язки. Укладення договору страхування на користь третьої особи. Істотні умови договору. Припинення договору страхування. Недійсність договору страхування. Договір страхування майна. Договір страхування цивільної відповідальності. Поняття і види зобов'язань з особистого страхування. Страхування життя. Страхування від нещасних випадків і захворювань. Медичне страхування. Обов'язкове страхування.

Поняття, предмет та форма договору позики. Сторони за договором, їх права та обов'язки. Виконання договору позики.

Поняття, сторони та форма кредитного договору. Права та обов'язки сторін за договором. Комерційний кредит.

Поняття, сторони та форма договору банківського вкладу. Види банківських вкладів. Договір банківського вкладу на користь третьої особи. Виконання і припинення договору банківського вкладу.

Поняття та предмет договору банківського рахунка. Сторони за договором, їх права та обов'язки. Відповідальність банку за неналежне виконання операцій за рахунком клієнта. Обмеження права розпорядження рахунком. Розірвання договору банківського рахунка. Банківська таємниця.

Поняття та предмет договору факторингу. Сторони в договорі факторингу, їх права та обов'язки.

Розрахункові зобов'язання. Поняття і форми розрахунків. Правове регулювання готівкових і безготівкових розрахунків. Готівкові розрахунки як форма виконання грошових зобов'язань. Поняття, зміст та основні форми безготівкових розрахунків. Розрахунки із застосуванням платіжних доручень. Розрахунки за акредитивом. Поняття та види акредитивів. Розрахунки за інкасовими дорученнями. Розрахунки із застосуванням розрахункових чеків.

Тема 21. Зобов'язання з односторонніх дій. Зобов'язання з відшкодування шкоди.

Зобов'язання з публічної обіцянки винагороди та їх види. Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу. Публічна обіцянка нагороди за результатами конкурсу. Зміна умов та відмова від проведення конкурсу.

Поняття та призначення зобов'язань, що виникають при вчиненні дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення. Умови відшкодування витрат, понесених особою при веденні чужих справ без доручення.

Поняття та призначення зобов'язань, що виникають внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи. Суб'єкти зобов'язань та умови виникнення цих зобов'язань. Відшкодування шкоди, завданої рятівнику. Поняття та призначення зобов'язань, що виникають у зв'язку з рятуванням майна іншої особи. Суб'єкти зобов'язань. Умови відшкодування шкоди, завданої рятівнику.

Поняття зобов'язань по усуненню загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи. Наслідки не усунення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок не усунення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи.

Поняття зобов'язань, що виникають з набуття, збереження майна без достатньої правової підстави (безпідставне набуття майна). Суб'єкти зобов'язань. Повернення в натурі безпідставно набутого майна. Безпідставно набуте майно, що не підлягає поверненню. Відшкодування доходів від безпідставно набутого майна і витрат на його утримання.

Зобов'язання, що виникають внаслідок завдання шкоди. Загальні підстави відповідальності за завдану майнову шкоду. Підстави відповідальності за завдану моральну шкоду. Відшкодування шкоди, завданої особою у разі здійснення нею права на самозахист. Відшкодування шкоди, завданої прийняттям закону про припинення права власності на певне майно. Відшкодування шкоди, завданої у стані крайньої необхідності. Відшкодування юридичною або фізичною особою шкоди, завданої їхнім працівником чи іншою особою. Відшкодування шкоди, завданої органом державної влади, органом влади Автономної республіки Крим, органом місцевого самоврядування або їх посадовою або службовою особою. Відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу дізнання, попереднього (досудового) слідства, прокуратури або суду. Відшкодування майнової шкоди фізичній особі, яка потерпіла від злочину. Відшкодування шкоди, завданої фізичною особою. Урахування вини потерпілого і матеріального становища фізичної особи, яка завдала шкоди. Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки. Відшкодування ядерної шкоди. Відшкодування шкоди особою, яка застрахувала свою цивільну відповідальність. Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг).

Тема 22. Загальні положення про спадкування. Спадкування за заповітом. Спадкування за законом. Спадковий договір

Поняття та види спадкування. Відкриття спадщини. Час і місце відкриття спадщини. Спадкоємці. Право на спадкування, усунення від права на спадкування. Склад спадщини. Права та обов'язки осіб, які не входять до складу спадщини. Особливості спадкування окремих об'єктів. Спадкування обов'язку відшкодувати майнову шкоду (збитки) та моральну шкоду, яка була завдана спадкодавцем.

Обов'язок спадкоємців відшкодувати витрати на утримання, догляд, лікування та поховання спадкодавця.

Поняття заповіту та право на заповіт. Види заповіту. Форма заповіту. Права заповідача. Заповідальний відказ. Покладення. Встановлення сервітуту у заповіті. Право на обов'язкову частку у спадщині. Підпризначення спадкоємця. Скасування та зміна заповіту. Недійсність заповіту. Спадкування частини спадщини, що не охоплена заповітом. Виконання заповіту.

Поняття спадкування за законом і коло спадкоємців за законом. Черговість спадкування за законом. Зміна черговості одержання права на спадкування. Спадкування за правом представлення. Розмір частки у спадщині спадкоємців за законом.

Поняття, предмет та форма спадкового договору. Сторони в договорі, їх права і обов'язки. Забезпечення виконання та розірвання спадкового договору.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни III семестр денна форма здобуття освіти

Назви тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	Усього	у тому числі		
л		п	с.р.	
Тема 1. Загальні положення Цивільного права.	4	2	2	-
Тема 2. Поняття, зміст та види цивільних правовідносин	11	2	2	7
Тема 3. Фізична особа як суб'єкт цивільних правовідносин	11	2	2	7
Тема 4. Юридична особа як суб'єкт цивільних правовідносин	13	2	4	7
Тема 5. Об'єкти цивільних прав. Особисті немайнові права.	11	2	2	7
Тема 6. Правочини. Представництво.	13	2	4	7
Тема 7. Здійснення суб'єктивних цивільних прав і виконання цивільних обов'язків. Захист цивільних прав. Цивільно-правова відповідальність	11	2	2	7
Тема 8. Строки та терміни у цивільному праві. Позовна давність	11	2	2	7
Тема 9. Загальна характеристика речового права та права власності. Набуття та припинення права власності	11	2	2	7
Тема 10. Право спільної власності. Захист права власності. Речові права на чуже майно.	11	2	2	7
Тема 11. Загальна характеристика права інтелектуальної власності. Авторське право і суміжні права. Патентне право. Інші види прав інтелектуальної власності.	13	2	4	7
Усього годин	120	22	28	70

IV семестр денна форма здобуття освіти

Назви тем	Кількість годин
-----------	-----------------

	Денна форма			
	Усього	у тому числі		
		л	п	с.р.
Тема 12. Загальні положення про зобов'язання.	10	2	2	6
Тема 13. Загальні положення про цивільно-правовий договір.	10	2	2	6
Тема 14. Договори про передачу майна у власність.	10	2	2	6
Тема 15. Договори про передачу майна у тимчасове користування.	10	2	2	6
Тема 16. Договори про виконання робіт.	10	2	2	6
Тема 17. Договори про надання послуг.	10	2	2	6
Тема 18. Договори, пов'язані з розрахунково-кредитними відносинами	10	2	2	6
Тема 19. Договори про передачу результатів творчої діяльності	10	2	2	6
Тема 20. Договори про спільну діяльність	6	-	-	6
Тема 21. Зобов'язання з односторонніх дій. Зобов'язання з відшкодування шкоди	10	2	2	6
Тема 22. Загальні положення про спадкування. Спадкування за заповітом. Спадкування за законом. Спадковий договір.	9	2	2	5
Екзамен	2			
Усього годин	105	20	20	65

I семестр заочна форма здобуття освіти

Назви тем	Кількість годин			
	Усього	Заочна форма		
		л	п	с.р.
Тема 1. Загальні положення Цивільного права.	11	2	-	9
Тема 2. Поняття, зміст та види цивільних правовідносин	11	2	-	9
Тема 3. Фізична особа як суб'єкт цивільних правовідносин	11	2	-	9
Тема 4. Юридична особа як суб'єкт цивільних правовідносин	11	2	-	9
Тема 5. Об'єкти цивільних прав. Особисті немайнові права.	9	-	-	9
Тема 6. Правочини. Представництво.	11	2	-	9
Тема 7. Здійснення суб'єктивних цивільних прав і виконання цивільних обов'язків. Захист цивільних прав. Цивільно-правова відповідальність	10	-	-	10
Тема 8. Строки та терміни у цивільному праві. Позовна давність	12	2	-	10

Тема 9. Загальна характеристика речового права та права власності. Набуття та припинення права власності	10	-	-	10
Тема 10. Право спільної власності. Захист права власності. Речові права на чуже майно.	12	2	-	10
Тема 11. Загальна характеристика права інтелектуальної власності. Авторське право і суміжні права. Патентне право. Інші види прав інтелектуальної власності.	12	2	-	10
Усього годин	120	16	0	104

II семестр заочна форма здобуття освіти

Назви тем	Кількість годин			
	Усього	Денна форма		
		у тому числі		
		л	п	с.р.
Тема 12. Загальні положення про зобов'язання.	10	2	2	7
Тема 13. Загальні положення про цивільно-правовий договір.	10	-	2	7
Тема 14. Договори про передачу майна у власність.	10	-	2	7
Тема 15. Договори про передачу майна у тимчасове користування.	10	-	2	7
Тема 16. Договори про виконання робіт.	10	-	2	7
Тема 17. Договори про надання послуг.	10	-	2	8
Тема 18. Договори, пов'язані з розрахунково-кредитними відносинами	10	-	-	8
Тема 19. Договори про передачу результатів творчої діяльності	10	-	2	8
Тема 20. Договори про спільну діяльність	10	-	2	8
Тема 21. Зобов'язання з односторонніх дій. Зобов'язання з відшкодування шкоди	10	-	2	8
Тема 22. Загальні положення про спадкування. Спадкування за заповітом. Спадкування за законом. Спадковий договір.	13	-	2	8
Екзамен	2			
Усього годин	105	2	20	83

8. Теми практичних занять

III семестр денна форма здобуття освіти

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Загальні положення Цивільного права.	2
Тема 2. Поняття, зміст та види цивільних правовідносин	2
Тема 3. Фізична особа як суб'єкт цивільних правовідносин	2
Тема 4. Юридична особа як суб'єкт цивільних правовідносин	4
Тема 5. Об'єкти цивільних прав. Особисті немайнові права.	2
Тема 6. Правочини. Представництво.	4

Тема 7. Здійснення суб'єктивних цивільних прав і виконання цивільних обов'язків. Захист цивільних прав. Цивільно-правова відповідальність	2
Тема 8. Строки та терміни у цивільному праві. Позовна давність	2
Тема 9. Загальна характеристика речового права та права власності. Набуття та припинення права власності	2
Тема 10. Право спільної власності. Захист права власності. Речові права на чуже майно.	2
Тема 11. Загальна характеристика права інтелектуальної власності. Авторське право і суміжні права. Патентне право. Інші види прав інтелектуальної власності.	4
РАЗОМ	28

IV семестр денна форма здобуття освіти

Назва теми	Кількість годин
Тема 12. Загальні положення про зобов'язання.	2
Тема 13. Загальні положення про цивільно-правовий договір.	2
Тема 14. Договори про передачу майна у власність.	2
Тема 15. Договори про передачу майна у тимчасове користування.	2
Тема 16. Договори про виконання робіт.	2
Тема 17. Договори про надання послуг.	2
Тема 18. Договори, пов'язані з розрахунково-кредитними відносинами	2
Тема 19. Договори про передачу результатів творчої діяльності	2
Тема 20. Договори про спільну діяльність	-
Тема 21. Зобов'язання з односторонніх дій. Зобов'язання з відшкодування шкоди	2
Тема 22. Загальні положення про спадкування. Спадкування за заповітом. Спадкування за законом. Спадковий договір.	2
РАЗОМ	20

I семестр заочна форма здобуття освіти

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Загальні положення Цивільного права.	-
Тема 2. Поняття, зміст та види цивільних правовідносин	-
Тема 3. Фізична особа як суб'єкт цивільних правовідносин	-
Тема 4. Юридична особа як суб'єкт цивільних правовідносин	-
Тема 5. Об'єкти цивільних прав. Особисті немайнові права.	-
Тема 6. Правочини. Представництво.	-
Тема 7. Здійснення суб'єктивних цивільних прав і виконання цивільних обов'язків. Захист цивільних прав. Цивільно-правова відповідальність	-
Тема 8. Строки та терміни у цивільному праві. Позовна давність	-
Тема 9. Загальна характеристика речового права та права власності. Набуття та припинення права власності	-
Тема 10. Право спільної власності. Захист права власності. Речові права на чуже майно.	-
Тема 11. Загальна характеристика права інтелектуальної власності. Авторське право і суміжні права. Патентне право. Інші види прав інтелектуальної власності.	-
РАЗОМ	0

II семестр заочна форма здобуття освіти

Назва теми	Кількість годин
Тема 12. Загальні положення про зобов'язання.	2
Тема 13. Загальні положення про цивільно-правовий договір.	2
Тема 14. Договори про передачу майна у власність.	2
Тема 15. Договори про передачу майна у тимчасове користування.	2
Тема 16. Договори про виконання робіт.	2
Тема 17. Договори про надання послуг.	2
Тема 18. Договори, пов'язані з розрахунково-кредитними відносинами	-
Тема 19. Договори про передачу результатів творчої діяльності	2
Тема 20. Договори про спільну діяльність	2
Тема 21. Зобов'язання з односторонніх дій. Зобов'язання з відшкодування шкоди	2
Тема 22. Загальні положення про спадкування. Спадкування за заповітом. Спадкування за законом. Спадковий договір.	2
РАЗОМ	20

7. Теми самостійної роботи III семестр денна форма здобуття освіти

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Загальні положення Цивільного права.	-
Тема 2. Поняття, зміст та види цивільних правовідносин	7
Тема 3. Фізична особа як суб'єкт цивільних правовідносин	7
Тема 4. Юридична особа як суб'єкт цивільних правовідносин	7
Тема 5. Об'єкти цивільних прав. Особисті немайнові права.	7
Тема 6. Правочини. Представництво.	7
Тема 7. Здійснення суб'єктивних цивільних прав і виконання цивільних обов'язків. Захист цивільних прав. Цивільно-правова відповідальність	7
Тема 8. Строки та терміни у цивільному праві. Позовна давність	7
Тема 9. Загальна характеристика речового права та права власності. Набуття та припинення права власності	7
Тема 10. Право спільної власності. Захист права власності. Речові права на чуже майно.	7
Тема 11. Загальна характеристика права інтелектуальної власності. Авторське право і суміжні права. Патентне право. Інші види прав інтелектуальної власності.	7
РАЗОМ	70

IV семестр денна форма здобуття освіти

Назва теми	Кількість годин
Тема 12. Загальні положення про зобов'язання.	6
Тема 13. Загальні положення про цивільно-правовий договір.	6
Тема 14. Договори про передачу майна у власність.	6
Тема 15. Договори про передачу майна у тимчасове користування.	6
Тема 16. Договори про виконання робіт.	6
Тема 17. Договори про надання послуг.	6
Тема 18. Договори, пов'язані з розрахунково-кредитними відносинами	6

Тема 19. Договори про передачу результатів творчої діяльності	6
Тема 20. Договори про спільну діяльність	6
Тема 21. Зобов'язання з односторонніх дій. Зобов'язання з відшкодування шкоди	6
Тема 22. Загальні положення про спадкування. Спадкування за заповітом. Спадкування за законом. Спадковий договір.	5
РАЗОМ	65

I семестр заочна форма здобуття освіти

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Загальні положення Цивільного права.	9
Тема 2. Поняття, зміст та види цивільних правовідносин	9
Тема 3. Фізична особа як суб'єкт цивільних правовідносин	9
Тема 4. Юридична особа як суб'єкт цивільних правовідносин	9
Тема 5. Об'єкти цивільних прав. Особисті немайнові права.	9
Тема 6. Правочини. Представництво.	9
Тема 7. Здійснення суб'єктивних цивільних прав і виконання цивільних обов'язків. Захист цивільних прав. Цивільно-правова відповідальність	10
Тема 8. Строки та терміни у цивільному праві. Позовна давність	10
Тема 9. Загальна характеристика речового права та права власності. Набуття та припинення права власності	10
Тема 10. Право спільної власності. Захист права власності. Речові права на чуже майно.	10
Тема 11. Загальна характеристика права інтелектуальної власності. Авторське право і суміжні права. Патентне право. Інші види прав інтелектуальної власності.	10
РАЗОМ	104

II семестр заочна форма здобуття освіти

Назва теми	Кількість годин
Тема 12. Загальні положення про зобов'язання.	7
Тема 13. Загальні положення про цивільно-правовий договір.	7
Тема 14. Договори про передачу майна у власність.	7
Тема 15. Договори про передачу майна у тимчасове користування.	7
Тема 16. Договори про виконання робіт.	7
Тема 17. Договори про надання послуг.	8
Тема 18. Договори, пов'язані з розрахунково-кредитними відносинами	8
Тема 19. Договори про передачу результатів творчої діяльності	8
Тема 20. Договори про спільну діяльність	8
Тема 21. Зобов'язання з односторонніх дій. Зобов'язання з відшкодування шкоди	8
Тема 22. Загальні положення про спадкування. Спадкування за заповітом. Спадкування за законом. Спадковий договір.	8
РАЗОМ	83

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти направлена на закріплення теоретичного матеріалу та практичних навичок. Реалізація даного напрямку роботи передбачається шляхом виконання індивідуалізованого навчального завдання, яке виконується самостійно здобувачем вищої освіти в позааудиторний час – контрольної роботи для здобувачів заочної форми навчання.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання	
	денна форма	заочна форма
РН 8.	Поточний контроль: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язування тестів; виконання контрольної роботи (для заочної форми вищої освіти). Семестровий контроль: екзамен	
РН 12.	Поточний контроль: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язування тестів; виконання контрольної роботи (для заочної форми вищої освіти). Семестровий контроль: екзамен	
РН 13.	Поточний контроль: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язування тестів; виконання контрольної роботи (для заочної форми вищої освіти). Семестровий контроль: екзамен	
РН 14.	Поточний контроль: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язування тестів; виконання контрольної роботи (для заочної форми вищої освіти). Семестровий контроль: екзамен	
РН 15.	Поточний контроль: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язування тестів; виконання контрольної роботи (для заочної форми вищої освіти). Семестровий контроль: екзамен	
РН 18.	Поточний контроль: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язування тестів; виконання контрольної роботи (для заочної форми вищої освіти). Семестровий контроль: екзамен	

PH 19.	<p>Поточний контроль: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язування тестів; виконання контрольної роботи (для заочної форми вищої освіти).</p> <p>Семестровий контроль: екзамен</p>
PH 20.	<p>Поточний контроль: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язування тестів; виконання контрольної роботи (для заочної форми вищої освіти).</p> <p>Семестровий контроль: екзамен</p>
PH 22.	<p>Поточний контроль: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язування тестів; виконання контрольної роботи (для заочної форми вищої освіти).</p> <p>Семестровий контроль: екзамен</p>
PH 23.	<p>Поточний контроль: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язування тестів; виконання контрольної роботи (для заочної форми вищої освіти).</p> <p>Семестровий контроль: екзамен</p>
PH 24.	<p>Поточний контроль: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язування тестів; виконання контрольної роботи (для заочної форми вищої освіти).</p> <p>Семестровий контроль: екзамен</p>

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

**Схема нарахування балів із навчальної дисципліни
Денна форма здобуття освіти
III семестр денна форма здобуття освіти**

Назва теми	Опи- ту- ван- ня	Викон ання вправ на прак- тичних занятт ях	Викона ння зав- -дань самості й-ної роботи	Роз- в'язу- вання тестів	Разом
1	2	3	4	5	7
Тема 1. Загальні положення Цивільного права.	-	4	2	30	6
Тема 2. Поняття, зміст та види цивільних правовідносин	-	4	2		6
Тема 3. Фізична особа як суб'єкт цивільних правовідносин	-	4	2		6
Тема 4. Юридична особа як суб'єкт цивільних правовідносин	-	4	2		6
Тема 5. Об'єкти цивільних прав. Особисті немайнові права.	2	4	2		8
Тема 6. Правочини. Представництво.	-	4	2		6
Тема 7. Здійснення суб'єктивних цивільних прав і виконання цивільних обов'язків. Захист цивільних прав. Цивільно-правова відповідальність	-	4	2		6
Тема 8. Строки та терміни у цивільному праві. Позовна давність	-	4	2		6
Тема 9. Загальна характеристика речового права та права власності. Набуття та припинення права власності	-	4	2		6
Тема 10. Право спільної власності. Захист права власності. Речові права на чуже майно.	-	4	2		6
Тема 11. Загальна характеристика права інтелектуальної власності. Авторське право і суміжні права. Патентне право. Інші види прав інтелектуальної власності.	2	4	2		8
Разом	4	44	22	30	100

IV семестр денна форма здобуття освіти

Назва теми	Опи- ту- ван- ня	Викон ання вправ на прак- тичних занятт ях	Викона ння зав- -дань самості й-ної роботи	Роз- в'язу- вання тестів	Разом
1	2	3	4	5	7
Тема 12. Загальні положення про зобов'язання.	-	2	2	34	5
Тема 13. Загальні положення про цивільно-правовий договір.	-	2	2		5
Тема 14. Договори про передачу майна у власність.	-	2	2		5
Тема 15. Договори про передачу майна у тимчасове користування.	-	2	2		5
Тема 16. Договори про виконання робіт.	2	2	2		5
Тема 17. Договори про надання послуг.	-	2	2		5
Тема 18. Договори, пов'язані з розрахунково-кредитними відносинами	-	2	2		5
Тема 19. Договори про передачу результатів творчої діяльності	-	2	2		7
Тема 20. Договори про спільну діяльність	-	-	2		2
Тема 21. Зобов'язання з односторонніх дій. Зобов'язання з відшкодування шкоди	-	2	2		5
Тема 22. Загальні положення про спадкування. Спадкування за заповітом. Спадкування за законом. Спадковий договір.	2	2	2		5
Разом	4	20	22		34
Екзамен					20
Разом					100

Заочна форма здобуття освіти
I семестр заочна форма здобуття освіти

Назва теми	Опи- ту- ван- ня	Викон ання вправ на прак- тичних занятт ях	Викона ння зав -дань самості й-ної роботи	Роз- в'язу- вання тестів	Разом
1	2	3	4	5	7
Тема 1. Загальні положення Цивільного права.	-	0	4	36	4
Тема 2. Поняття, зміст та види цивільних правовідносин	2	0	4		6
Тема 3. Фізична особа як суб'єкт цивільних правовідносин	2	0	4		6
Тема 4. Юридична особа як суб'єкт цивільних правовідносин	2	0	4		6
Тема 5. Об'єкти цивільних прав. Особисті немайнові права.	2	0	4		6
Тема 6. Правочини. Представництво.	2	0	4		6
Тема 7. Здійснення суб'єктивних цивільних прав і виконання цивільних обов'язків. Захист цивільних прав. Цивільно-правова відповідальність	2	0	4		6
Тема 8. Строки та терміни у цивільному праві. Позовна давність	2	0	4		6
Тема 9. Загальна характеристика речового права та права власності. Набуття та припинення права власності	2	0	4		6
Тема 10. Право спільної власності. Захист права власності. Речові права на чуже майно.	2	0	4		6
Тема 11. Загальна характеристика права інтелектуальної власності. Авторське право і суміжні права. Патентне право. Інші види прав інтелектуальної власності.	2	0	4		6
Разом	20	0	44	36	100

II семестр заочна форма здобуття освіти

Назва теми	Опи-ту-ван-ня	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Розв'язування тестів	Разом
1	2	3	4	5	7
Тема 12. Загальні положення про зобов'язання.	2	2	2	36	5
Тема 13. Загальні положення про цивільно-правовий договір.	-	2	2		5
Тема 14. Договори про передачу майна у власність.	-	2	2		5
Тема 15. Договори про передачу майна у тимчасове користування.	-	2	2		5
Тема 16. Договори про виконання робіт.		2	2		5
Тема 17. Договори про надання послуг.	-	2	2		5
Тема 18. Договори, пов'язані з розрахунково-кредитними відносинами	-	0	2		5
Тема 19. Договори про передачу результатів творчої діяльності	-	2	2		7
Тема 20. Договори про спільну діяльність	-	2	2		5
Тема 21. Зобов'язання з односторонніх дій. Зобов'язання з відшкодування шкоди	-	2	2		5
Тема 22. Загальні положення про спадкування. Спадкування за заповітом. Спадкування за законом. Спадковий договір.		2	2		5
Разом	2	20	22		36
Екзамен					20
Разом					100

Денна форма здобуття освіти

III семестр денна форма здобуття освіти

1. Опитування (0-2 бали).

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Відповідь правильна, повна або змістовна. Студент володіє термінологією цивільного права, посилається на норми Цивільного кодексу України та інші акти цивільного законодавства, може навести приклади.

1	Відповідь частково правильна або неповна. Студент загалом розуміє матеріал, але допускає неточності, обмежено використовує термінологію та посилання на законодавство.
0	Відповідь відсутня, неправильна або не стосується питання. Відсутнє юридичне обґрунтування та використання термінології цивільного права.

2. Виконання завдань на практичних заняттях (0-4 бали).

Шкала та критерії оцінювання

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	Завдання виконано повністю, правильно та обґрунтовано. Студент правильно застосовує норми цивільного права (зокрема положення Цивільного кодексу України), логічно аналізує ситуацію, використовує правову термінологію, наводить приклади та робить аргументовані висновки.
3	Завдання виконано правильно, але не повністю або з незначними неточностями. Студент загалом правильно застосовує норми цивільного права, але обґрунтування недостатньо глибоке або відсутні приклади.
2	Завдання виконано частково, з помилками. Студент має базове розуміння матеріалу, але допускає помилки у застосуванні норм цивільного права, обґрунтування поверхневе.
1	Завдання виконано з істотними помилками. Відповідь фрагментарна, відсутнє належне обґрунтування, студент слабо орієнтується в нормах цивільного права.
0	Завдання не виконано або виконано неправильно. Відсутнє розуміння суті завдання та застосування норм цивільного права.

3. Виконання завдань самостійної роботи (0-2 бал).

Шкала та критерії оцінювання

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Робота виконана повністю та якісно. Матеріал викладено логічно, із використанням термінології цивільного права, є посилання на норми законодавства, зроблено висновки.
1	Робота виконана, але має недоліки: поверхневий виклад, обмежене використання джерел, незначні помилки.
0	Робота не виконана або не відповідає вимогам. Відсутні обґрунтування, термінологія та посилання на законодавство.

4. Розв'язування тестів (0-30 бали).

Шкала та критерії оцінювання

Кількість балів	Критерії оцінювання
24-30	Студент правильно виконав більшість тестових завдань (90–100%). Демонструє глибоке розуміння норм цивільного законодавства, впевнено орієнтується у правових категоріях.
17-23	Виконано значну частину тестових завдань (70–89%). Студент загалом орієнтується у матеріалі, але допускає окремі неточності у застосуванні норм цивільного права.

9-16	Виконано близько половини тестових завдань (30–69%). Знання фрагментарні, студент має труднощі у правильному застосуванні норм законодавства.
0-8	Виконано менше 30% тестових завдань або відповіді переважно неправильні. Відсутнє розуміння основних положень цивільного права.

II. Підсумковий контроль

Форма проведення семестрового контролю згідно з робочим та навчальним планом – залік.

IV семестр денна форма здобуття освіти

1. Опитування (0-2 бали).

Шкала та критерії оцінювання

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Відповідь правильна, повна або змістовна. Студент володіє термінологією цивільного права, посилається на норми Цивільного кодексу України та інші акти цивільного законодавства, може навести приклади.
1	Відповідь частково правильна або неповна. Студент загалом розуміє матеріал, але допускає неточності, обмежено використовує термінологію та посилання на законодавство.
0	Відповідь відсутня, неправильна або не стосується питання. Відсутнє юридичне обґрунтування та використання термінології цивільного права.

2. Виконання завдань на практичних заняттях (0-2 бали).

Шкала та критерії оцінювання

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Завдання виконано правильно і повністю. Студент правильно застосовує норми цивільного права, обґрунтовує рішення, використовує правові категорії та аналізує ситуацію.
1	Завдання виконано частково або з помилками. Є загальне розуміння, але обґрунтування недостатнє або неточне.
0	Завдання не виконано або виконано неправильно. Відсутнє розуміння суті завдання та застосування норм цивільного права.

5. Виконання завдань самостійної роботи (0-2 бал).

Шкала та критерії оцінювання

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Робота виконана повністю та якісно. Матеріал викладено логічно, із використанням термінології цивільного права, є посилання на норми законодавства, зроблено висновки.
1	Робота виконана, але має недоліки: поверхневий виклад, обмежене використання джерел, незначні помилки.

0	Робота не виконана або не відповідає вимогам. Відсутні обґрунтування, термінологія та посилання на законодавство.
---	---

б. Розв'язування тестів (0-36 балів).

Шкала та критерії оцінювання

Кількість балів	Критерії оцінювання
28-36	Студент правильно виконав більшість тестових завдань (90–100%). Демонструє глибоке розуміння норм цивільного законодавства, впевнено орієнтується у правових категоріях.
19-27	Виконано значну частину тестових завдань (70–89%). Студент загалом орієнтується у матеріалі, але допускає окремі неточності у застосуванні норм цивільного права.
9-18	Виконано близько половини тестових завдань (30–69%). Знання фрагментарні, студент має труднощі у правильному застосуванні норм законодавства.
0-8	Виконано менше 30% тестових завдань або відповіді переважно неправильні. Відсутнє розуміння основних положень цивільного права.

II. Підсумковий контроль

Форма підсумкового семестрового контролю знань успішності здобувачів вищої освіти денної форми навчання згідно з робочим та навчальним планом – **екзамен** (0-20).

Шкала та критерії оцінювання результатів їх навчання для підсумкового контролю із врахуванням очікуваних результатів навчання:

Шкала та критерії та оцінювання

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
Для 1-го теоретичного питання	9 -10	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє демонструвати результати навчання для виконання творчих завдань, навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.
	6 - 8	Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, що дозволяє демонструвати результати навчання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Проте бракує власних суджень
	4-5	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності
	1-3	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення результатів навчання.
	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
Для 2-го	9 -10	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними,

теоретичного питання		системними, що дозволяє демонструвати результати навчання для виконання творчих завдань, навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.
	6 - 8	Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, що дозволяє демонструвати результати навчання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Проте бракує власних суджень
	4-5	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності
	1-3	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення результатів навчання.
	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти

Заочна форма здобуття освіти
I семестр заочна форма здобуття освіти
1. Опитування (0-2 бали).

Шкала та критерії оцінювання

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Відповідь правильна, повна або змістовна. Студент володіє термінологією цивільного права, посилається на норми Цивільного кодексу України та інші акти цивільного законодавства, може навести приклади.
1	Відповідь частково правильна або неповна. Студент загалом розуміє матеріал, але допускає неточності, обмежено використовує термінологію та посилання на законодавство.
0	Відповідь відсутня, неправильна або не стосується питання. Відсутнє юридичне обґрунтування та використання термінології цивільного права.

7. Виконання завдань самостійної роботи (0-4 бал).

Шкала та критерії оцінювання

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	Робота виконана повністю, змістовно та відповідно до вимог. Матеріал викладено логічно, із використанням термінології цивільного права, є посилання на норми законодавства, використано приклади, сформульовано власні висновки.
3	Робота виконана належним чином, але не є вичерпною. Матеріал правильний, проте містить незначні неточності або недостатню глибину аналізу.
2	Робота виконана частково або поверхнево. Є помилки, недостатньо використано термінологію та нормативну базу, відсутній повноцінний аналіз.

1	Робота має суттєві недоліки: значні помилки, слабе розуміння теми, відсутні або неправильні посилання на норми цивільного права.
0	Робота не виконана або не відповідає вимогам. Відсутнє юридичне обґрунтування та використання термінології.

8. Розв'язування тестів (0-36 бали).

Шкала та критерії оцінювання

Кількість балів	Критерії оцінювання
28-36	Студент правильно виконав більшість тестових завдань (90–100%). Демонструє глибоке розуміння норм цивільного законодавства, впевнено орієнтується у правових категоріях.
19-27	Виконано значну частину тестових завдань (70–89%). Студент загалом орієнтується у матеріалі, але допускає окремі неточності у застосуванні норм цивільного права.
9-18	Виконано близько половини тестових завдань (30–69%). Знання фрагментарні, студент має труднощі у правильному застосуванні норм законодавства.
0-8	Виконано менше 30% тестових завдань або відповіді переважно неправильні. Відсутнє розуміння основних положень цивільного права.

II. Підсумковий контроль

Форма проведення семестрового контролю згідно з робочим та навчальним планом – залік.

II семестр заочна форма здобуття освіти

1. Опитування (0-2 бали).

Шкала та критерії оцінювання

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Відповідь правильна, повна або змістовна. Студент володіє термінологією цивільного права, посилається на норми Цивільного кодексу України та інші акти цивільного законодавства, може навести приклади.
1	Відповідь частково правильна або неповна. Студент загалом розуміє матеріал, але допускає неточності, обмежено використовує термінологію та посилання на законодавство.
0	Відповідь відсутня, неправильна або не стосується питання. Відсутнє юридичне обґрунтування та використання термінології цивільного права.

2. Виконання завдань на практичних заняттях (0-2 бали).

Шкала та критерії оцінювання

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Завдання виконано правильно і повністю. Студент правильно застосовує норми цивільного права, обґрунтовує рішення,

	використовує правові категорії та аналізує ситуацію.
1	Завдання виконано частково або з помилками. Є загальне розуміння, але обґрунтування недостатнє або неточне.
0	Завдання не виконано або виконано неправильно. Відсутнє розуміння суті завдання та застосування норм цивільного права.

9. Виконання завдань самостійної роботи (0-2 бал).

Шкала та критерії оцінювання

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Робота виконана повністю та якісно. Матеріал викладено логічно, із використанням термінології цивільного права, є посилання на норми законодавства, зроблено висновки.
1	Робота виконана, але має недоліки: поверхневий виклад, обмежене використання джерел, незначні помилки.
0	Робота не виконана або не відповідає вимогам. Відсутні обґрунтування, термінологія та посилання на законодавство.

10. Розв'язування тестів (0-36 бали).

Шкала та критерії оцінювання

Кількість балів	Критерії оцінювання
28-36	Студент правильно виконав більшість тестових завдань (90–100%). Демонструє глибоке розуміння норм цивільного законодавства, впевнено орієнтується у правових категоріях.
19-27	Виконано значну частину тестових завдань (70–89%). Студент загалом орієнтується у матеріалі, але допускає окремі неточності у застосуванні норм цивільного права.
9-18	Виконано близько половини тестових завдань (30–69%). Знання фрагментарні, студент має труднощі у правильному застосуванні норм законодавства.
0-8	Виконано менше 30% тестових завдань або відповіді переважно неправильні. Відсутнє розуміння основних положень цивільного права.

II. Підсумковий контроль

Форма підсумкового семестрового контролю знань успішності здобувачів вищої освіти денної форми навчання згідно з робочим та навчальним планом – **екзамен** (0-20).

Шкала та критерії оцінювання результатів їх навчання для підсумкового контролю із врахуванням очікуваних результатів навчання:

Шкала та критерії та оцінювання

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
Для 1-го теоретичного питання	9 -10	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє демонструвати результати навчання для виконання творчих завдань, навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.
	6 - 8	Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки

		між ними, вміє пояснити основні закономірності, що дозволяє демонструвати результати навчання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Проте бракує власних суджень
	4-5	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності
	1-3	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення результатів навчання.
	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
Для 2-го теоретичного питання	9 -10	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє демонструвати результати навчання для виконання творчих завдань, навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.
	6 - 8	Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, що дозволяє демонструвати результати навчання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Проте бракує власних суджень
	4-5	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності
	1-3	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення результатів навчання.
	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено у процесі реалізації навчальної дисципліни

Персональні комп'ютери , під'єднані до мережі Internet. Ноутбук. Програмне забезпечення: MS Windows , MS Office 365, хмарні додатки Google, веб-браузери, мережа Wi-Fi. Мультимедійне обладнання (проектор, екран). Навчальна аудиторія "Зал судових засідань". Бібліотека юридичної літератури ПДАУ (<https://www.pdau.edu.ua/content/biblioteka-yurydychnoyi-literatury>), Електронний репозитарій ПДАУ (<http://dspace.pdau.edu.ua:8080>)

13. Політика навчальної дисципліни

13.1 Щодо термінів виконання та перескладання: практичні завдання, завдання із самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше ніж межа незадовільного навчання. Кафедра на своєму засіданні приймає рішення про недопущення такого здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної

навчальної дисципліни та повідомляє про це директорат навчально-наукового інституту, шляхом подання витягу з протоколу засідання кафедри. Директор навчально-наукового інституту своїм розпорядженням не допускає здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти, який був не допущений до семестрового контролю з певної навчальної дисципліни, має підсумкову академічну заборгованість. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу деканату. Повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів із навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує директор навчально-наукового інституту за участю викладачів відповідної кафедри. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною.

13.2 Щодо академічної доброчесності: здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету, Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Полтавському державному аграрному університеті, Порядку перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у Полтавському державному аграрному університеті.

13.3 Щодо відвідування занять: навчання здобувачів вищої освіти, що передбачає проведення навчальних занять згідно розкладу упродовж навчального року передбачає їх безпосередню участь в освітньому процесі. Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача.

13.4 Щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти: на здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

13.5 Щодо оскарження результатів оцінювання: після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до директора навчально-наукового інституту, яку розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням директора інституту. Апеляційна комісія протягом трьох робочих днів ухвалює рішення про наявність або відсутність підстав оскарження результату оцінювання. Присутність здобувача вищої освіти на засіданнях апеляційної комісії є обов'язковою. Висновки апеляційної комісії оформляються відповідним протоколом і доводяться до відома здобувача вищої освіти і викладача. Результатом розгляду апеляції є прийняття апеляційною комісією одного з двох рішень: попередня оцінка знань здобувача вищої освіти відповідає рівню досягнення результатів навчання і не змінюється або попередня оцінка знань здобувача вищої освіти не відповідає рівню досягнення результатів і здобувач заслуговує іншої оцінки (вказується нова оцінка відповідно до чинної в Університеті шкали оцінювання результатів навчання). За результатом апеляції оцінка результатів навчання здобувача вищої освіти не може бути зменшена.

14. Рекомендовані джерела інформації

Нормативні:

1. **Конституція України** : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141. (зі змінами).
2. **Цивільний кодекс України** : Закон України від 16 січ. 2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40-44. Ст. 356. (зі змінами, зокрема за 2025–2026 рр.).
3. **Цивільний процесуальний кодекс України** : Закон України від 18 берез. 2004 р. № 1618-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 40-42. Ст. 492. (зі змінами).
4. **Про міжнародне приватне право** : Закон України від 23 черв. 2005 р. № 2709-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 32. Ст. 422.
5. **Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень** : Закон України від 01 лип. 2004 р. № 1952-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 51. Ст. 553.
6. **Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю** : Закон України від 06 лют. 2018 р. № 2275-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 13. Ст. 69.
7. **Про авторське право і суміжні права** : Закон України від 01 груд. 2022 р. № 2811-IX. *Голос України*. 2022. № 259.
8. **Про акціонерні товариства** : Закон України від 27 лип. 2022 р. № 2465-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2022. № 50. Ст. 343.
9. **Про страхування** : Закон України від 18 лист. 2021 р. № 1909-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2022. № 7-8. Ст. 47.
10. **Про захист прав споживачів** : Закон України від 10 черв. 2023 р. № 3153-IX. *Голос України*. 2023. № 123.

Основні:

1. **Цивільне право України (Загальна частина)** : підручник / за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, Р. А. Майданника. Київ : Юрінком Інтер, 2022. 816 с.
2. **Цивільне право України (Особлива частина)** : підручник / за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, Р. А. Майданника. Київ : Юрінком Інтер, 2022. 1112 с.
3. **Цивільне право України: підручник у 2-х томах. Т. 1** / за ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фартеевої, В. Л. Яроцького. 3-тє вид., переробл. та допов. Харків : Право, 2023. 584 с.
4. **Цивільне право України: підручник у 2-х томах. Т. 2** / за ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фартеевої, В. Л. Яроцького. 3-тє вид., переробл. та допов. Харків : Право, 2023. 840 с.
5. **Харитонов Є. О., Харитонova О. І.** Цивільне право України : підручник. Одеса : Фенікс, 2023. 720 с.
6. **Цивільне право : навч. посіб.** / кол. авт. ; за заг. ред. С. В. Мазуренко. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2022. 456 с.
7. **Зобов'язальне право України** : підручник / за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. Київ : Юрінком Інтер, 2022. 624 с.
8. **Цивільне право України (в схемах та таблицях)** : навч. посіб. / за ред. доц. Т. С. Ківалової. Одеса : Юридична література, 2021. 312 с.
9. **Право інтелектуальної власності** : підручник / за ред. О. П. Орлюк. Київ : Юрінком Інтер, 2021. 536 с.
10. **Спадкове право України** : навч. посіб. / Є. О. Харитонов та ін. Одеса : Фенікс, 2022. 240 с.

Допоміжні:

1. Дубович О., Шведенко П., Кальян О. Цивільний позов в кримінальному процесі. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. № 5(11). С. 247–262. URL: <http://surl.li/krfs>
2. Кальян О.С., Купчення Л.І., Шведенко П.Ю. Окремі питання захисту прав суб'єктів природоохоронних відносин у сільськогосподарському виробництві. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. 2023. № 3. С.215-218. URL : <http://surl.li/krfru>
3. Gorb, O., Yasnolob, I., Chayka, T., Shvedenko P. Ecological-agrochemical land evaluation and classification under organic farming. *Journal of Environmental Management and Tourism*, 2020, 11(6), стр. 1588–1595 (Scopus).
4. Demianenko, N., Yasnolob, I., Gorb, O., Shvedenko, P., Bardina, T. Innovative approaches to the formation and development of the startup ecosystem. *Journal of Environmental Management and Tourism*, 2023, 12(3), стр. 668–676 (Scopus).
5. Дубович О., Шведенко П., Кальян О. Цивільний позов в кримінальному процесі. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. № 5(11). С. 247–262. URL: <http://surl.li/krfs>
6. Кальян О.С., Купчення Л.І., Шведенко П.Ю. Окремі питання захисту прав суб'єктів природоохоронних відносин у сільськогосподарському виробництві. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. 2023. № 3. С.215-218. URL : <http://surl.li/krfru>
7. Shevchenko, N., Marukhlenko, O., Trach, O., Shvedenko, P., Dubovych, O. The Use of Data Analytics in Public Administration for Corruption Prevention During Hybrid Warfare, *Pakistan Journal of Criminology*, 2024, 16(2), С. 943–958
8. Сьомич М.І., Стрілець Б.В., Шведенко П.Ю. Медіація в трудових спорах: перспективи застосування в Україні та досвід Європейського Союзу. *Електронне наукове фахове видання «Юридичний науковий електронний журнал»*. С. 409-413. http://www.lsej.org.ua/9_2024/100.pdf
9. П. Шведенко, О. Дубович, І. Муравйова. Правова держава як гарант прав людини: виклики сьогодення і перспективи розвитку. № 1(55) (2025): *Наукові перспективи* URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/19470/19473>

Інформаційні ресурси:

10. Законодавство України: офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
11. Офіційний сайт Президента України. URL : <http://www.president.gov.ua>.
12. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. – URL : <http://www.kmu.gov.ua>.
13. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>
14. Бібліотека українських підручників. URL : <http://pidruchniki.ws/pravo>.
15. European Court of Human Rights. URL : <https://hudoc.echr.coe.int>
16. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Page/1>
17. Офіційний сайт Верховного Суду. URL : <https://supreme.court.gov.ua>.
18. Пошуково-аналітичний портал “Суд на долоні”. URL : <https://conp.com.ua>
Опендатабот : сторінка пошуку судових рішень. URL : <https://court.opendatobot.ua>